

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
Комунального вищого навчального
закладу «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

28 лютого 2019 року № 7

Уведено в дію 28 лютого 2019 року
Наказ ректора Хортицької
національної академії
від 28 лютого 2019 року №35

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»**

для здобуття першого (бакалаврського) освітнього ступеня
зі спеціальності **013 «Початкова освіта»**

для вступників зі спеціальними умовами вступу
на основі повної загальної середньої освіти

Запоріжжя
2019

Укладачі:

Руколянська Н.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри
суспільно-гуманітарних дисциплін

Фурман О.Ф. , кандидат філологічних наук

З М І С Т

I. Пояснювальна записка	4
II. Програма вступного іспиту з української мови.	5
III. Програма вступного іспиту з української літератури	14
IV. Критерії оцінювання	17
V. Рекомендована література	23

Пояснювальна записка

Програму співбесіди з дисципліни «Українська мова та література» для вступу до КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР складено на основі програми загальноосвітньої школи. Обсяг знань з дисципліни відповідає вимогам до співбесіди, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Призначення програми – забезпечити проведення співбесіди з абітурієнтами, яким згідно Правил прийому до Хортицької національної академії надане таке право при вступі для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Метою співбесіди з української мови та літератури є оцінювання рівня сформованості мовної та літературної компетентностей випускника школи, визначення відповідності навчальних досягнень вступника освітньому стандарту та чинній навчальній програмі.

Програма містить перелік тем, що охоплюють найважливіші розділи та теми у вивченні української мови та літератури.

Складені за цією програмою запитання дають можливість з'ясувати рівень засвоєння абітурієнтами навчального матеріалу з української мови та літератури в обсязі програми середньої загальноосвітньої школи.

Відповідно до цього **абітурієнт повинен знати:**

- зміст мовних / літературних понять і термінів;
- правила орфографії та пунктуації;
- значення мовних одиниць та особливостей їх функціонування;
- основні стильові тенденції української літератури;
- літературні напрями, течії, угруповання, їх представників;
- основні теоретико-літературні поняття – жанри, художні засоби.

Абітурієнт повинен уміти:

- розпізнавати мовні явища й закономірності;
- аналізувати, групувати, класифікувати, систематизувати мовні/літературні явища;
- визначати істотні ознаки мовних явищ;
- розуміти значення й особливості функціювання мовних одиниць;
- створювати власні висловлення з певною комунікативною метою;
- аргументовано відстоювати власну думку;
- аналізувати літературний твір чи його уривок;
- виділяти в літературних творах художні засоби;
- визначати тему, мету, композицію художнього твору;
- аналізувати сюжет і його елементи.

Підготовка до співбесіди за пропонованою програмою, складеною на підставі програм для середньої загальноосвітньої школи з української мови та літератури України, передбачає опрацювання підручників і навчальних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, та, по можливості, додаткової літератури.

СТРУКТУРА СПІВБЕСІДИ

Вступне випробування у формі співбесіди з кожним абітурієнтом проводять члени комісії (не менше двох).

Поставлені на співбесіді питання та відповіді на них записуються вступником на аркуші співбесіди. Після закінчення співбесіди у ньому проставляється екзаменаторами кількість набраних балів. Аркуш співбесіди підписується вступником та екзаменаторами.

Результати співбесіди оголошується вступникові у день її проведення у вигляді прийняття предметною комісією одного з рішень: «рекомендовано до зарахування» чи «не рекомендовано до зарахування».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програму співбесіди з української мови та літератури укладено на основі «Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України № 77 від 03.02.2016 року).

Програму з української мови розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-6611 від 23.12.2004 року).

Матеріал програми з української мови розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення».

Програма вступного іспиту з української літератури має розділи: «Усна народна творчість. Давня українська література», «Література наприкінці XVIII – на початку XIX ст.», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес».

Співбесіда триває до 2 астрономічних годин та проводиться у формі усного екзамену.

II. Програма співбесіди з української мови

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	<p>Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у – в, і – й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] у коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові й прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розташовує</i> слова за алфавітом; <i>розпізнає</i> явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у – в, і – й; <i>наголошує</i> слова відповідно до орфоепічних норм; <i>розпізнає</i> вивчені орфограми й <i>пояснює</i> їх за допомогою правил; правильно <i>пише</i> слова з вивченими орфограмами.</p>
2. Лексикологія. Фразеоло-	<p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення</p>	<p>Абітурієнт: <i>пояснює</i> лексичні значення слів; <i>добирає</i> до слів синоніми й</p>

гія	слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про Фразеологізми.	антоніми та <i>використовує</i> їх у мовленні; <i>уживає</i> слова в переносному значенні; <i>знаходить</i> у тексті й доречно <i>використовує</i> в мовленні вивчені групи слів; <i>пояснює</i> значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> їх у мовленні.
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.	Абітурієнт: <i>відділяє</i> закінчення слів від основи, <i>членує</i> основу на значущі частини, <i>розрізняє</i> форми слова й спільнокореневі слова, правильно <i>вживає</i> їх у мовленні.
4. Морфологія 4.1.Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).	Абітурієнт: <i>розпізнає</i> іменники; <i>визначає</i> належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно <i>відмінює</i> іменники, <i>відрізняє</i> правильні форми іменників від помилкових; <i>використовує</i> іменники в мовленні, <i>послугуючись</i> їхніми виражальними можливостями.
4.2.Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.	Абітурієнт: <i>розпізнає</i> й <i>відмінює</i> прикметники; <i>утворює</i> форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; <i>відрізняє</i> правильні форми прикметників від помилкових.
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки,	Абітурієнт: <i>розпізнає</i> й <i>відмінює</i>

	<p>синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.</p>	<p>числівники; <i>відрізняє</i> правильні форми числівників від помилкових; <i>добирає</i> потрібні форми числівників і <i>використовує</i> їх у мовленні; <i>визначає</i> сполучуваність числівників з іменниками; <i>правильно утворює</i> форми числівників для позначення часу й дат.</p>
<p>4.4. Займенник</p>	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> й <i>відрізняє</i> займенники; <i>визначає</i> правильні форми займенників від помилкових; <i>правильно добирає</i> потрібні форми займенників і <i>використовує</i> їх у мовленні; <i>правильно утворює</i> й <i>пише</i> неозначені й заперечні займенники.</p>
<p>4.5. Дієслово</p>	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; <i>визначає</i> часи й способи дієслів, <i>використовує</i> один час і спосіб у значенні іншого; <i>відрізняє</i> правильні форми дієслів від помилкових; <i>правильно пише</i> особові закінчення дієслів.</p> <p><i>Розпізнає</i> дієприкметники (зокрема відрізняє їх від дієприслівників); <i>визначає</i> їхнє загальне значення, синтаксичну роль.</p>

	<p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.</p>	<p><i>Розпізнає</i> дієприслівники; <i>визначає</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; правильно <i>будує</i> речення з дієприслівниковими зворотами.</p>
<p>4.6. Прислівник</p>	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> прислівники, <i>визначає</i> їхнє загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; <i>відрізняє</i> правильні форми прислівників від помилкових; <i>добирає</i> й <i>використовує</i> прислівники в мовленні.</p>
<p>4.7. Службові частини мови</p>	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників та інших співзвучних частин мови.</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> прийменники, <i>визначає</i> їхні морфологічні ознаки; правильно й <i>використовує</i> прийменники в мовленні.</p> <p><i>Розпізнає</i> сполучники, <i>визначає</i> групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; <i>відрізняє</i> сполучники від інших частин мови; правильно й <i>використовує</i> сполучники в мовленні. <i>Розпізнає</i> частки, правильно <i>пише</i> частки.</p>
<p>4.8. Вигук</p>	<p>Вигук як частина мови. Правопис вигуків.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> вигуки, правильно <i>їх пише</i>.</p>

<p>5. Синтаксис. 5.1. Словосполучення</p>	<p>Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розрізняє</i> словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення.</p>
<p>5.2. Речення</p>	<p>Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).</p>	<p>Абітурієнт: <i>розрізняє</i> речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань.</p>
<p>5.2.1. Просте двоскладне речення</p>	<p>Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.</p>	<p>Абітурієнт: <i>визначає</i> структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> прості речення.</p>
<p>5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й одоскладно-</p>	<p>Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно</p>

му реченні		<i>розставляє</i> розділові знаки при непоширеній прикладці.
5.2.3. Односкладні речення	Грамаітична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	Абітурієнт: <i>розпізнає</i> типи односкладних речень, <i>визначає</i> особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні.
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.	Абітурієнт: <i>розпізнає</i> просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в них.
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	Абітурієнт: <i>розпізнає</i> складні речення різних типів, <i>визначає</i> їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; <i>добирає</i> й <i>конструює</i> складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно <i>розставляє</i> розділові знаки, <i>будує</i> схему такого речення.

<p>5.2.5.1. Складно-сурядне речення</p>	<p>Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> складносурядні речення, <i>визначає</i> смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно <i>використовує</i> його виражальні можливості в мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в складносурядному реченні.</p>
<p>5.2.5.2. Складно-підрядне речення</p>	<p>Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> складнопідрядні речення, <i>визначає</i> їхню будову, зокрема складнопідрядних речень із кількома підрядними, <i>відображає</i> її в схемі складнопідрядного речення; визначає основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в складнопідрядному реченні.</p>
<p>5.2.5.3. Безсполучникове складне речення</p>	<p>Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в безсполучниковому реченні.</p>

<p>5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку</p>	<p>Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в них.</p>	<p>Абітурієнт: правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в них.</p>
<p>5.3. Способи відтворення чужого мовлення</p>	<p>Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.</p>	<p>Абітурієнт: <i>замінює</i> пряму мову непрямою; правильно й доцільно <i>використовує</i> в тексті пряму мову й цитати; правильно <i>вживає</i> розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.</p>
<p>6. Стилїстика</p>	<p>Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки та функції.</p>	<p>Абітурієнт: <i>розпізнає</i> стилї мовлення, визначає особливості кожного з них; <i>користується</i> різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування.</p>
<p>7. Розвиток мовлення</p>	<p>Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова</p>	<p>Абітурієнт: уважно <i>читає, усвідомлює й запам'ятовує</i> зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично <i>оцінює</i> прочитане; аналізує тексти різних стилів, типів і жанрів; будує письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму,</p>

	<p>тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.</p>	<p>обраному стилю та типу мовлення, <i>досягає</i> визначеної комунікативної мети; <i>уміє формулювати, добирати</i> доречні аргументи й приклади, <i>робити висновок, висловлює</i> власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурує текст, використовуючи відповідні мовленнєві <i>звороти; знаходить і виправляє</i> похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні <i>власних висловлювань, спираючись</i> на засвоєні знання.</p>
--	--	--

III. Програма співбесіди з української літератури

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника
1. Усна народна творчість	<p>Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.</p> <p>Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки».</p> <p>Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».</p> <p>Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».</p>	<p>Абітурієнт: <i>аналізує</i> літературний твір чи його уривок; <i>розрізняє</i> види і жанри усної творчості; <i>розрізняє і називає</i> різновиди календарно-обрядових пісень; <i>аналізує</i> зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень; <i>визначає</i> провідні мотиви історичних пісень, <i>характеризує</i> образи героїв – історичних осіб.</p>
2. Давня українська література	<p>«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).</p> <p>«Слово про похід Ігорів».</p> <p>Григорій Сковорода. «De Libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми.</p>	<p>Абітурієнт: <i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • художній образ; • прототип; • тема, ідея, мотив художнього твору; • проблематика та конфлікт у художньому творі; • сюжет і композиція літературного твору; • позасюжетні елементи; <p><i>знає та вміє</i> визначати в літературному творі тропи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • епітет, • порівняння; • метафору, • алегорію, • гіперболу.
3. Література наприкінці XVIII -	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»</p> <p>Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся»</p>	<p>Абітурієнт: <i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сентименталізм,

<p>на початку XIX ст.</p>	<p>Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт».</p> <p>Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»</p> <p>Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»</p> <p>Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»</p> <p>Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»</p> <p>Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні?», «Мойсей»</p>	<p>романтизм, реалізм, їхні ознаки;</p> <ul style="list-style-type: none"> • епос та його жанри (новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману); • лірика, її тематичні різновиди та жанри (сонет, гімн, послання, поема); • драма та її жанри (комедія, трагедія, трагікомедія, власне драма, драма-феєрія); • види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія;
<p>4. Література XX ст.</p>	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo»</p> <p>Ольга Кобилянська. «Земля»</p> <p>Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня»</p> <p>Микола Вороний. «Блакитна Панна»</p> <p>Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»</p> <p>Павло Тичина. «О, панно Інно», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...»</p> <p>Максим Рильський. «Молюсь і вірю. Вітер грає...»</p> <p>Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»</p> <p>Микола Зеров. «Київ – традиція»</p> <p>Юрій Яновський. «Дитинство»</p> <p>Володимир Сосюра. «Любіть Україну!»</p> <p>Валер'ян Підмогильний. «Місто»</p> <p>Остап Вишня.</p>	<p>Абітурієнт: <i>визначає</i> місце і роль митця в літературному процесі; <i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • український модернізм і його особливості; • модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм; <p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, паралелізм); • риторичні звертання і запитання; • алітерація, асонанс; • різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); • кіноповість; • усмішка; <p><i>уміє</i> пояснювати поняття:</p>

	<p>«Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш. «Мина Мазайло» Богдан-Ігор Антонич. «Різдво» Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна» Андрій Малишко. «Пісня про рушник» Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина..», «Задивляюсь у твої зіниці...» Олесь Гончар. «Залізний острів» Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном» Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О землі втрачена, явився!..» Іван Драч. «Балада про соняшник» Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «розстріляне відродження»;
<p>5. Твори українських письменників-емігрантів</p>	<p>Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?»</p>	<p>Абітурієнт: орієнтується у творчості українських письменників-емігрантів; знає особливості пригодницького роману</p>
<p>6. Сучасний літературний процес</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.</p>	<p>Абітурієнт: орієнтується в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; визначає найхарактерніші ознаки постмодернізму</p>

IV. Критерії оцінювання співбесіди з української мови та літератури

При оцінюванні результатів співбесіди рекомендується керуватися такими критеріями:

- повнота і правильність відповіді;
- ступінь володіння категоріальним апаратом;
- мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідь повинна бути чітко структурованою, логічно послідовною та зв'язаною.

За результатами співбесіди абітурієнт отримує оцінку **«рекомендовано до зарахування»**, якщо він:

- дав вичерпні та ґрунтовні відповіді на поставлені запитання, вільно оперуючи науковою термінологією;
- орієнтується у загальних особливостях мовного чи літературного явища, про яке йдеться у питанні;
- знає сюжети літературних творів, орієнтується у визначенні основних понять з теорії літератури;
- чітко формулює власні думки, демонструє аналітичні здібності та загальну ерудицію.

Абітурієнт отримує оцінку **«не рекомендовано до зарахування»**, якщо:

- матеріал викладається непослідовно, а відповіді носять не чітко окреслений, а загальний обтічний характер;
- допущені грубі помилки та неточності при викладі мовного або літературознавчого матеріалу;
- наявний слабкий рівень володіння науковою термінологією (мовною або літературознавчою) або взагалі його відсутність.

V. Рекомендована література

1. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. I частина. – К. : Грамота, 2011. – 552 с.
2. Гнатюк Л. П., Бас-Кононенко О. В. Українська мова: Навчальний посібник – 4-е вид., випр. і доп. – К. : Знання-Прес, 2006. – 259 с.
3. Лобода В. В., Скуратівський Л. В. Українська мова в таблицях: Довідник. – К. : Вища школа, 1993. – 239 с.
4. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови – стереотип, вид. – К. : Наукова думка, 2004. – 240 с.
5. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 408 с.
6. Авраменко О. М., Дмитренко Г. К. Українська література: Підручник для 9 класу. – К. : Грамота, 2009. – 304 с.
7. Бернадська Н. І. Українська література ХХ століття: Навчальний посібник для старшокласників та вступників до ВНЗ. – 3-є вид., стереотип. вид. – К. : Знання-Прес, 2006. – 271 с.
8. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 752 с.
9. Мовчан Р. В., Ковалів Ю. / В. Ф. Погребенник, Панченко В. Є. Українська література. Підручник для 11 класу. – К. : Перун, 2008. – 494 с.
10. Новий довідник: Українська мова. Українська література. – К. : Казка, 2009. – 864 с.
11. Слоньовська О. В. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2002. – 512 с.
12. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література ХІХ ст.: Довідник / Редкол.: С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К. : Либідь, 2000. – 360 с.